

Sait Çetinoğlu / Attila Tuygan: RUM ve ER- MENİLERİN ÖLÜM YOLU HARİTASI-1921: Dr. Mark H. Ward'ın şahitliği

Posted on 20/11/2017

Mark H. Ward, gönderilen 38 ayrı muhacir grubuna tanık olmuştu. Ward, Elazığ'a ulaşan toplam 20,378 kişiden 18,000'inin veya %88'inin Osmanlı Rum'u, kalanların ise Ermeni olduğunu yazmıştır.

Tahminlerine göre, Sivas'tan Elazığ'a 30,000 kişi sevk edilmiş ve bunlardan 5,000'i kafileden kaçmayı başarırken bir 5,000'i de yolda ölmüştü. Kış ve güz aylarında sadece Malatya'da 4,000 muhacir varmış. Malatya'dakilerin 2,000'i açlık veya tifüs hastalığından ölmüş. Elazığ'daki Amerikan

Hastanesi'nde çalıştığı 7 ay boyunca 1,300 muhacirin %25'i ölümcül hastaymış. Güneyde Diyarbakır'a sevk edilen 15,000 muhacirden sadece 12,000'i sağ salim varmış; kalan 3,000'i karla kaplı dağlarda ölmüş. 2,000 muhacir kış boyu Diyarbakır'da kalmış ve yarısı açlık, hastalık veya sığınacak yer bulamama gibi nedenlerle ölmüş. Sivas'ı terk eden 30,000'den sadece 10,000'i Bitlis'e varmış.

Not: Haritadaki tehcir yolları kılavuz amaçlıdır ve bazı değişiklikler gösterebilir. Tehcirler genelde komşu köy ve kasabalardan geçiyordu. Kopyy, Hadign ve Endemish gibi şimdiki adları doğrulanamayan bölgelerden tehcirler gösterilmemiştir.

Mark H. Ward'ın tanık olduğu tehcir listesi

Tarih	Tehcir edilenler	nereden	nereye
26 Mayıs1921	10 Rum , 6 Ermeni	Konya, Kayseri, Amasya (Sivas üzerinden)	Elazig'dan Diyarbakir Bitlis
29 Mayıs 1921	100 Rum, 30 Ermeni (Ermeni konvoyu başlangıçta 300 kişiydi)	Bilecik	Elazig
3 Haziran 1921	125 Rum, 187 Ermeni	Eskisehir, Kutahya (Sivrihisar üzerinden)	Elazig
13 Haziran 1921	200 Rum, 374 Ermeni	Eskisehir, Bilecek, Sivrihisar, Kutahya, Afyonkarahisar	Elazig
20 Haziran 1921	10 Erkek	Konya	Elazig
27 Haziran 1921	50 Rum, 300 Ermeni	Konya (Malatya ve Sivas üzerinden)	Elazig
4 Temmuz1921	170 rum, 280 Ermeni	Aksehir	Elazig
17 Temmuz 1921	456 Rum, 204 Ermeni	Konya	Elazig
19 Temmuz 1921	302 Rum, 300 Ermeni	Afyonkarahisar, Aksehir, Karaman, Eregli, Haymans, Kutahya, Eskisehir, Konya	Elazig
18Temmuz1921	722 Rum	Ordu, Giresun	Elaziğ'dan Bitlis ve Van.
25 Temmuz 1921	496 Rum erkek	Ordu, Giresun	Elazig

28 Temmuz 1921	161 Rum	Giresun	Elazig
4 Ağustos 1921	64 Rum	Ordu	Elaziğ'dan Bitlis
4 Ağustos 1921	2000 çoğunluğu kadın ve çocuk	Zara (Sivas Vilayeti)	Elazig
21 Ağustos 1921	22 erkek	Ordu, Giresun	Elazig
27 Ağustos 1921	80 kişi	Tepecik (Samsun yakınlarında)	Elazig
27 Ağustos 1921	1230 çoğunluğu kadın ve çocuk	Amasya, Havza, Iledig, Merzifon, Torpojuk ve Samsun köylerinden	Elaziğ'dan Bitlis ve Van
30 Ağustos 1921	1650 Rum (kadın ve çocuk)	Merzifon ve samsun arası köylerden	Elaziğ'dan Bitlis
31 Ağustos 1921	1284 kişi	Merzifon, Havza, Amasya, Kopy, Hadign	Elazig the Bitlis
9 Eylül 1921	200 kişi	Eskisehir, Kutahya	Elazig
21 Eylül 1921	48 Rum, 4 Ermeni	Konya	Elaziğdan güneye doğru
24 Eylül 1921	169 Rum	Samsun, Vezirkopru diğ.	Elazig
26 Eylül 1921	385 Erkek kadın	Konya	Elazig'dan güneye
28 Eylül 1921	125 Erkek	Konya, Karaman, Ereğli, Nigde, Kayseri	Elazig'dan Bitlis
4 Ekim 1921	160 Erkek	Samsun	Elazig'dan Diyarbakir
4 Ekim 1921	136 Erkek	Konya	Elazig
9 Ekim 1921	43 Erkek	Ordu	Elazig

16 Ekim 1921	600 kişi	bilinmiyor	Elazığ'dan Diyarbakir
23 Ekim 1921	77 kişi	bilinmiyor	Elazığ'dan Osmaniye
6 Kasım 1921	68 Erkek	Konya	Elazığ
6 Kasım 1921	Group	Gumushacikoy	Elazığ'dan Osmaniye
10 Kasım 1921	1700 (konvoy başlangıçta 2000 kişi)	Arabkir yolu	Elazığ'dan Bitlis
11 Kasım 1921	154 men	Eregli, Karaman	Elazığ
15 Kasım 1921	1500 Erkek, kadın çocuk	bilinmiyor	Elazığ
18 Kasım 1921	850 kadın ve çocuklar	Sivas Vilayet	Elazığ
18 Kasım 1921	30 Erkek	Gümüşhacikoy	Elazığ
19 Kasım 1921	350 kadın ve çocuklar	Malatya	Elazığ'dan Bitlis
24 Kasım 1921	700 kadın ve çocuklar	Ordu, Sivas	Elazığ'dan Bitlis
8 Aralık 1921	80 erkek	Osmaniye	Elazığ
13 Aralık 1921	1400 (Kayseriden ayrılırken 2500 kişiydiler)	Ordu, Giresun, Amasya, Isparta, Burdur, Endemish	Elazığ. Ve ikinci kez Bitlis'ten tehcir
15 Aralık 1921	600 Rum	Sivas	Elazığ'dan Diyarbakir
31 Aralık 1921	300 Erkek ve kadın	Konya	Elazığ'dan Bitlis
15 Aralık 1922	100 Kişi	Malatya	Elazığ'dan Bitlis

Eskisehir, Bilecek, Sivrihisar, Kütahya, Afyonkarahisar, Aksehir, Karaman, Eregli, Haymana, Konya... dan 1921 yılında Ermeniler yeniden tehcir edildiği, Ermenilerin ölüm yollarına koyulması neticelenmediği görülüyor

Kaynak: [The Deportations in Asia Minor, 1921-1922](#). Mark H. Ward

Diđer Yazıları: <https://tarihvetoplumlar.com/sait-cetinoglu/>